

عکس: امین جلالی، ایران

مجلس تصویب کرد؛ بررسی شکایت از مصوبات شورای عالی فضای مجازی و انقلاب فرهنگی در صلاحیت دیوان عدالت اداری نیست

یک فرعی در دادخواهی

معصومه معظلی: اهالی بهارستان روز گذشته در جریان بررسی طرح اصلاح قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری، تصمیمی گرفتند که از این پس حق

دادخواهی و تظلم‌خواهی مردم از مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی را با چالش همراه می‌کند. به عبارتی با مستنکاردن این دو شورا که به گفته برخی نمایندگان در سال‌های اخیر شانی فراتر از قانون‌گذاری و حتی شُان ورود به آیین‌نامه را برای خود قائل شده‌اند، صلاحیت ورود به شکایات مردمی از این دو شورا را از دیوان عدالت اداری گرفتند. به عبارتی از این پس اگرچه اختیارات این دو شورا نسبت به قبل بسیار فراتر رفته است، اما احدی حق ندارد از آنها در صورت نایده‌گرفتن قحشان به دیوان عدالت اداری شکایت کرده و تظلم‌خواهی کند؛ یعنی این دیوان هم دیگر صلاحیت بررسی این شکایت را ندارد و مرجع جایگزینی هم برای آن تعیین نشده است! به گفته یکی از نمایندگان، حق دادخواهی مردم از این دو شورا «به روز قیامت» سپرده شده است!

در ادامه رسیدگی به این طرح اصلاحی که البته ماده ۱۲ آن مدنظر نگارنده گزارش است، روز گذشته شاهد حواشی دراین‌باره در صحن علنی بودیم. زمانی که نمایندگان به بررسی ماده ۱۲ طرح فوق پرداختند و پیشنهادهایی را بیان کردند، پیشنهاد «حذف استثناء» درباره شورای عالی فضای مجازی و شورای عالی انقلاب فرهنگی در خارج‌شدن از شمول صلاحیت رسیدگی در دیوان عدالت اداری از سوی محمدباقر قالیباف پذیرفته نشد. بر اساس این، غلامرضا نوری‌قرنلجه به‌عنوان پیشنهاددهنده حذف استثناء، نتوانست پیشنهاد خود را در صحن مطرح کند. موضوعی که انتقاد جدی این نماینده را به دنبال داشت و حتی منجر شد بعد از جلسه، به هیئت‌رئیس‌ه نامه‌ای رسمی بنویسد و به نظر نماینده درباره «تخلّفات آیین‌نامه‌ای گسترده رئیس مجلس» در خواست پاسخ رسمی و قاطع کند.

شروع ماجرا

وقتی مجلسی‌ها به بررسی ماده ۱۲ این طرح اصلاحی رسیدند، علیرضا سلیمی موافق این ماده با استناد به اصول

۱۱۰ و ۱۱۲ قانون اساسی، برای مجاب‌کردن نمایندگان برای تصویب این ماده، با استناد به سخنان رهبری بیان کرد: «در تاریخ ۳۰ شهریور ۱۳۹۲ مقام معظم رهبری دستوری به مجمع دادند که عین عبارت را قرائت می‌کنم «به مجمع تشخیص مصلحت گفته شود که این قانون را اصلاح جمع دادند که عین عبارت را قرائت می‌کنم «به مجمع تشخیص مصلحت گفته شود که این قانون را اصلاح نماید. به‌گونه‌ای که مصوبات و تصمیمات شورای عالی انقلاب فرهنگی مانند شورای مشاور یعنی شورای نگهبان و شورای عالی امنیت ملی از شمول ورود دیوان عدالت اداری و سایر مراجع قضائی و نقض این مصوبات استثناء شوند» که در ماده ۱۲ شورای عالی انقلاب فرهنگی به این دامنه افزوده شده که این امر مغایر با دستور مقام معظم رهبری است.»

محمدباقر قالیباف، رئیس مجلس هم در پاسخ به تذکر این‌نماینده گفت اصل مذکور در ماده ۱۲ رعایت شده و شورای عالی انقلاب فرهنگی به این دامنه افزوده شده است. بعد از این بود که غلامرضا نوری‌قرنلجه نماینده دیگر مجلس یازدهم، خواستار طرح پیشنهاد حذف کل ماده مذکور بود. او عقیده داشت در شرایطی که بر اساس ماده ۹۰ قانون اساسی می‌توان از نحوه کار مجلس شکایت کرد، چرا باید مصوبات یک شورا مصونیت داشته باشد! که رئیس مجلس طرح پیشنهاد او را مغایر با اصل ۱۱۰ دانست و گفت: «دلیل بانگری در قانون دیوان عدالت اداری نیز رفع اشکالات قانونی است.»

صبرالله پژمانفر نیز در مخالفت با سخنان قالیباف در جریان بررسی ماده ۱۲ طرح مذکور بیان کرد: «تشخیص مغایرت یک پیشنهاد با قانون اساسی باید به رأی گذاشته شود. همچنین باید به این نکته توجه کرد که مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی به سه دسته سیاست‌گذاری، مقررات‌گذاری و تشخیص مصداق تقسیم می‌شود و شورا تنها سیاست‌گذاری نمی‌کند.»

نماینده مردم مشهد و کلات در مجلس یازدهم با بیان اینکه بر اساس سیاست‌های کلی، قانون‌گذاری نباید با شرع و قانون اساسی مغایرت داشته باشد، گفت: «درحال‌حاضر شورای‌عالی انقلاب فرهنگی به موضوعاتی مانند رفع معایب مالیاتی، تعیین احکام استخدما، قانون سنجش و پذیرش دانشجو و کنکور ورود می‌کند. باید به این نکته توجه کرد که دوستان شورای عالی انقلاب فرهنگی یک بار صلاحیت رسیدگی به این موضوع را از مقام معظم رهبری استفتا کردند که جوابی در این خصوص داده نشد.»

بعد از آن، قالیباف در پاسخ به سخنان این نماینده گفت: «بند در شورای عالی انقلاب فرهنگی بودم، هم در پیش‌نویس اول اساسنامه و هم این بحثی که اکنون نهایی شده و هم موضوع لازم‌الاجرابودن مصوبات آمده و در

عبارت «مجلس خبرگان و شورای عالی امنیت ملی» به عبارت «مجلس خبرگان رهبری، شورای عالی امنیت ملی و شورای عالی انقلاب فرهنگی» اصلاح شد. «تبصره ۲- رسیدگی به مصوبات شورای عالی فضای مجازی در حوزه تحت صلاحیت این نهاد از شمول حکم این ماده خارج است.».

مفهوم ساده‌تر این عبارت این است که از این پس دیوان عدالت اداری نمی‌تواند به شکایت مردم نسبت به مصوبات و تصمیمات این شورای عالی فضای مجازی و شورای عالی انقلاب فرهنگی ورود کند، یعنی بر اساس مصوبه روز گذشته مجلس، حق مردم دراین‌باره با چالش جدی مواجه شده است.

افزایش اختیارات بدون پاسخ‌گویی!

ازاین‌رو درباره مصوبه مجلس درباره مستنکاردن مصوبات شورای عالی انقلاب فرهنگی و شورای عالی فضای مجازی از فرایند بررسی شکایت‌ها در دیوان عدالت اداری، نظر احمدعلیرضا بیگی، غلامرضا نوری‌قرنلجه و سیدکاظم دلخوش، نمایندگان مجلس یازدهم را جویا شدیم.

احمدعلیرضا بیگی، در مخالفت با این مصوبه مجلس به «شوق» گفت: «این شوراها برون‌دادهای اجرایی دارند و اگر بر اساس مصوبات این شوراها حق کسی ضایع شود یا به کسانی امتیازاتی

داده می‌شود، منطقی است که باید مرجعی باشد تا به این شکایت‌ها رسیدگی کند. اما این مصوبه مجلس چنین حقی از مردم گرفته شده است.».

او ادامه داد: «چالب است شورای عالی انقلاب فرهنگی رئیس دانشگاه انتخاب می‌کند و برای استادان و هیئت علمی تصمیم می‌گیرد، طبیعی است که باید این موضوعات در مرجعی مورد رسیدگی قرار گیرد.».

بیگی تأکید کرد: « قانون اساسی برای آحاد ملت ایران حق تظلم‌خواهی را به رسمیت شناخته است اما حالا این حق به نحوی دیگر شده است. وقتی این شوراها وارد کارهای اجرایی می‌شوند که چنین آثاری از خود بر جای می‌گذارد، طبیعی است که باید حتما جایی برای تظلم‌خواهی و دادخواهی مردم معین شود.».

نماینده تبریز در مجلس یازدهم توضیح داد: «این دو شورا باید پاسخ‌گوی تصمیمات خود باشند؛ چراکه چنین تصمیماتی آثار و تبعات اجتماعی و فردی دارد.».

شکایت به دیوان عدالت اداری برای بخش‌های اداری و دولتی است

سیدکاظم دلخوش، سخنگوی کمیسیون حقوقی و قضائی مجلس یازدهم اما در توضیح این مصوبه مجلس به «شوق» گفت: «علاوه بر اینکه طبق این مصوبه رسیدگی به

تصمیم‌ها و مصوبات شورای امنیت ملی و شورای عالی انقلاب فرهنگی خارج از صلاحیت دیوان عدالت اداری خواهد بود، دیوان عدالت اداری حق رسیدگی به تصمیم‌های شورای عالی فضای مجازی را ندارد، اما این همه مصوبه روز گذشته مجلس نیست.».

او اضافه کرد: «آنچه قانون و اصل ۹۰ می‌گوید این است که مردم می‌توانند علیه دستگاه‌ها و قوا شکایت کنند اما وقتی دستگاهی نه خصوصی است و نه دولتی یا دستگاه و مؤسسه‌ای غیردولتی و خصوصی باشد، رسیدگی به آنها در دیوان عدالت اداری نباید انجام شود. قانون‌گذار هم این مورد را پیش‌بینی کرده است.».

سخنگوی کمیسیون قضائی و حقوقی ادامه داد: «مثلا درباره دانشگاه آزاد چون نه خصوصی بود و نه دولتی و از طرفی هم مجلس نسبت به دانشگاه آزاد موضع داشت و دانشگاه آزاد نتوانسته بود مجلس را طی مدتی اقناع کند، بنابراین چنین تصمیمی گرفته شد که رسیدگی به شکایات آن در دیوان عدالت اداری انجام نشود.».

او در پاسخ به اینکه مردم طبیعتا در مورد تصمیم مجلس در قبال دو شورای یادشده از حقوق قانونی خود محروم شده‌اند، ضمن رد این موضوع گفت: «مردم از حق شکایت محروم نشده‌اند و می‌توانند در دیگر محاکم شکایت خود را ثبت و پیگیری کنند، اما این شکایت را نمی‌توانند در دیوان عدالت اداری مطرح و پیگیری کنند و این مستناشدن یعنی دیوان عدالت اداری حق ورود و پیگیری آن را ندارد.».

دلخوش بیان کرد: «از اسم دیوان عدالت اداری مشخص است، پس وقتی مؤسسه و نهاد غیردولتی است و به دیوان عدالت اداری مربوط نشود، می‌توانید به دیگر محاکم شکایت کنید. برای دانشگاه آزاد هم شکایت‌های متعددی بود که دیگر محاکم رسیدگی کردند.».

درانتظار نظرسورای نگهبان

اگرچه مجلسی‌ها با وعده و شعار تحقق عدالت و توجه به وضعیت اقتصادی مردم روی کار آمدند اما به نظر می‌رسد نسبت به دغدغه‌های سیاسی توجه خاصی دارند. مصوبات سیاسی و انتخاباتی یا مباحث حاشیه‌ای و هزینه‌ساز مثل ماجرای صیانت و حالا هم ایجاد چالش برای حق شکایت مردم از مصوبات دو شورای عالی فضای مجازی و انقلاب فرهنگی ظن سیاسی‌بودن برخی فعالیت‌ها در مجلس را تقویت کرده، هرچند در نهایت شورای نگهبان است که باید مصوبات مجلس را به تأیید برساند. بنابراین باید امیدوار بود شورای محترم نگهبان دراین‌باره حساسیت جامعه را با دقت بیشتر مدنظر قرار دهد تا حقی از مردم برخلاف قانون اساسی نایده‌گرفته نشود.

گزارش «شوق» از واکنش‌های تند به پیشنهاد ازدواج بین‌المللی یکی از نماینده‌های خانه ملت برای زنان ایرانی بالای ۳۰ سال

مجلس «داماد وارداتی» را پس زد

نمایندگان مجلس: بانکی‌پور عذرخواهی کند بانکی‌پور: حرف‌هایم تقطیع شده

علی دهقان: ازدواج دختران بالای ۳۰ سال با مردان غیرایرانی مسلمان پیشنهادی بود که بانکی‌پور، رئیس کمیسیون مشترک طرح حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، شب‌ه به زبان راند و بازتاب سخنانش دیروز مجلس را به حاشیه برد؛ اما با همه واکنش‌ها و انتقادات به یک عذرخواهی مستقیم و صریح و سلیس از سوی او ختم شد.

امیرحسین بانکی‌پور، رئیس کمیسیون مشترک طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده مجلس درباره ازدواج بین‌المللی در همایش «ایران جوان» در جامعه‌الزهر(س) در سخنانی پیشنهاد کرده بود دختران مجرد بالای ۳۰ سال «با توجه به کمبود پسر مجرد در کشور با مسلمانان و شیعیان علاقه‌مند به ایران» ازدواج کنند.

او برای تکمیل پیشنهاد خود اعضای جامعه‌المصطفی را برای آغاز این وصل‌های بین‌المللی توصیه کرده بود. ابتدا اعتراضات به این صحبت از طرف نمایندگان زن مجلس شروع شد. آنها به‌صورت دسته‌جمعی مقابل صندلی بانکی‌پور، نماینده اصفهان جمع شده و انتقادات خود را بیان می‌کردند؛ انتقاداتی که با دفاع بانکی‌پور مواجه شد. شاید همین واکنش نمایندگان زن بود که باعث حساسیت نمایندگان مرد شد و تعدادی از آنها سوالات خود را از بانکی‌پور پرسیده و تعدادی هم با صدای بلند او را مورد عتاب قرار می‌دادند؛ حتی محمودوند، عضو کمیسیون امنیت ملی به او گفت: «آیا واقعا چنین زده‌ای؟ اصلا ... که چنین چیزی گفتی؟!»، کمال علیپور، نماینده قائمشهر هم با حالتی سؤال‌برانگیز و متعجب به او گفت که آیا واقعا راه‌حل را چنین چیزی می‌دانی؟ معین‌الدین سعیدی هم در ادامه جلسه علنی دیروز در تذکری خطاب به وی گفت: چرا این مسائل را مطرح می‌کنید؟ کسی که یک جو غیرت دینی دارد، مگر می‌شود بگوید که بانوان این سرزمین برون‌د با اتباع دیگر ازدواج کنند؟ کاش این را اصلاح می‌کردید و کاش در مقابل ملت بزرگ ایران عذرخواهی می‌کردید؟ ما چرا باید برای بانوان ایرانی تصمیم بگیریم؟ خواهش می‌کنم برادر عزیزم از پیشگاه ملت ایران عذرخواهی کند. همچنین سیدغنی نظری در تذکری گفت: اینکه برخی از دوستان درباره ازدواج دختران ایرانی با اتباع بیگانه به بهانه توسعه روابط فرهنگی صحبت کردند، کاملا غلط است. انتظار داریم رئیس مجلس فرصت دهد تا این نماینده از ساحت مقدس خواهران و مادران ایرانی عذرخواهی کند. علیرضا منادی‌سفیدان نماینده مردم تبریز هم این اظهارات را تعجب‌برانگیز خواند و گفت: بانکی‌پور باید از ملت بزرگ ایران عذرخواهی کند. در این بین فراکسیون زنان هم بی‌کار ننشستند و در حاشیه جلسه دیروز مجلس شورای اسلامی در نشست خبری، به پیشنهاد ازدواج بین‌المللی واکنش نشان دادند. سارا فلاحی، نماینده ایلام در این رابطه اظهار کرد:

قطعا ما به‌عنوان نمایندگان مردم و بانوان با چنین اظهارنظرهایی که صرفا شخصی است و نمی‌توان آن را به کلیت مجلس تعمیم داد، مخالفیم و معتقدیم که نمایندگان مردم با افراد دیگر بسیار متفاوت هستند و چنانچه نظری را مطرح می‌کنند، باید پشت آنها کار دقیق کارشناسی و علمی باشد تا التهابات حاکم بر جامعه را افزایش ندهند و باید به جامعه نجیب بانوان ما احترام بگذارند و اتفاقا نمایندگان مردم باید با رفتارها و اعمال خود کمک کنند زنان جامعه احساس کنند مجلس پشت سر آنها ایستاده و در راستای حقوقی که دین اسلام برای آنها تبیین کرده است، تلاش می‌کنند. فاطمه قاسم‌پور، رئیس فراکسیون زنان مجلس نیز تصریح کرد: امروز فراکسیون زنان یک صدا نسبت به اظهارات مطرح‌شده اعلام موضع کرد و همه اعضای فراکسیون چون علاوه بر آنکه خود را نماینده همه جامعه می‌دانند، به‌طور ویژه زنان را نمایندگی می‌کنند، از اظهارات متاثر بودند و پیگیری می‌کردند تا این اظهارنظر مطرح‌شده اصلاح و گفته شود که این اظهارات، نظر کل مجلس نیست. در ادامه فاطمه مقصدوی، دبیر فراکسیون مجلس نیز در اظهاراتی تصریح کرد: همه می‌دانند آنچه توانسته در طول تاریخ ایران وحدت ایجاد و همه را یک‌صدا کند، خصوصیت و خصلت غیرتمندی در زنان و مردان ایرانی بوده است. این غیرت جنسیت نمی‌شناسد و صفتی است که با انسانیت، ایمان و اعتقاد ما عجین است و مردم هرکجا ببینند این غیرت در حال به‌خطرافتادن است، همه یک‌صدا می‌شوند. برین صالخی، نماینده مردم مبارکه نیز تأکید کرد: ما امروز تراحت داریم این صحبت به‌صورت سهوی بیان شده باشد و همه منتظر عذرخواهی هستیم؛ چون نظر کلی مجلس راجع به مسئله جمعیت و افزایش جمعیت در کشور خیلی مقدس‌تر از مضامینی است که از برخی تریبون‌ها در حال اعلام است. سمیه رفیعی از دیگر اعضای فراکسیون زنان مجلس شورای اسلامی نیز گفت: اینکه امروز حرف‌هایی بزنیم که دقیقا در برخی موارد با منظومه فکری نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران و مدلی که از آن ارائه داده، متفاوت است، واقعا تراحت‌کننده است و ما امروز تراحت شدیم. امروز تمام زنان مجلس یک‌صدا با اظهارنظری که انجام شد، مخالف بودند. در واکنش به تمامی این تذکرها، بانکی‌پور با استناد به ماده ۷۵ آیین‌نامه در تذکری ابتدا توپ را در زمین رسانه‌ها انداخت و گفت: همه ما مجلسی‌ها می‌دانیم رسانه‌های معاند سخنان به‌خصوص سخنان نمایندگان را تقطیع می‌کنند و به تخریب مجلس می‌پردازند. سپس بانکی‌پور گفت: صحبت‌های من در یک محیط علمی و آکادمیک بود، آنجا ضمن تحلیل آماری، تأکید کردم که بحث رسانه‌ای نیست و مربوط به حوزه نظری و صاحب‌نظران است؛ گفتمت آمارهای غلطی در جامعه مطرح شده که باید اصلاح شود و زنان در زمان ازدواج با غیرایرانی با مشکل تابعیت فرزندشان مواجه هستند. بانکی‌پور گفت: در آن محفل علمی تأکید کردم که این بحث بیشتر تحلیل آماری است؛ اما صحبت‌هایم را تقطیع کرده و جو منفی ایجاد کردند. به نوبه خودم از بانوانی که ممکن است این تقطیع ذهن آنها را آزرده کرده باشد، از طرف آن رسانه‌های غلط عذرخواهی می‌کنم؛ اما معتقدم نباید صورت‌مسئله را پاک کرد. باین‌حال، بانکی‌پور در نهایت عذرخواهی نکرد که همین موضوع نباید مطرح‌شده است و تعداد انگشت‌شماری از نمایندگان مرد مواجه شد که یکی از همین نمایندگان با فریاد به او گفت: «آخرش هم عذرخواهی نکردی!».

تسلیت احمد منتظری به فرزندان مرحوم احمد مهدوی دامغانی و یک توضیح

احمد مهدوی دامغانی، نویسنده و پژوهشگر ایرانی، متخصص در ادبیات عرب، استاد پیشین دانشگاه تهران و دانشگاه هاروارد بود که بیست‌وهفتم خرداد به دیار باقی شتافت. در سال‌های منتهی به پیروزی انقلاب اسلامی، او رئیس کانون سردفتران اسناد رسمی بود و به همین دلیل با عنوان اتهامی «هککاری با رژیم پهلوی» به زندان افتاد و در دادگاه انقلاب توسط آیت‌الله محمدی‌گیلانی محاکمه شد. حال مرگ او سبب بازخوانی محاکمات او شده که در پیام بیام مرحوم آیت‌الله منتظری به مناسبت درگذشت دکتر احمد مهدوی‌دامغانی در رابطه با آن روزها توضیحاتی بیان شده است. در این متن آمده است:
حدیث مهدوی دامغانی، حدیث فرهیختگانی است که با بهانه‌هایی مجازات شده و می‌شوند و موجب مهاجرت آسان می‌گردد. اما در مورد گزارش دادگاه این شخصیت ارجمند توضیحاتی لازم است:
اولا اظهارنظر آن مرحوم در مورد آیت‌الله العظمی منتظری آن‌هم پس از زندان و شرایط خاص زندان‌ها، نشان از عظمت روح ایشان است که با احتیاط سخن بگوید تا مبادا اتهامی وارد کند و می‌فرماید: «بنده سرزمنده خیال می‌کنم و خدا داناست که شاید مرحوم آقای منتظری رحمت‌الله علیه...».
ثانیا اشکالی که به مرحوم استاد دامغانی وارد شده، به نظر می‌رسد این است که چرا کلام رئیس دادگاه خود را که گفته است: «آقای منتظری نمی‌گذارد کارمان را بکنیم»، حمل به صحت نکرده که آیت‌الله منتظری –چنانچه همواره سیره و روش ایشان بود– سفارش به تیرنه جناب مهدوی‌دامغانی کرده باشد و نه تشدید مجازات او. در پایانه غفران و رضوان الهی برای آن مرحوم مغفور و سلامتی و صبوری برای بازماندگان خواهیم.

گزارش